

Hva skal du lese?

Og hva vil du anbefale at en tilreisende til ditt hjemsted oppsøker, ser og opplever?

Vi har vært landet rundt flere ganger de siste årene, og viderefremidlet tips fra hovedstyre-medlemmer og lederne i NTFs lokalforeninger, lederne av de odontologiske kompetansesentre, og i fjor fra medlemmene av NTFs fagnemnd. Nå tar vi turen nok en gang.

I år har vi spurt medlemmene av NTFs to utvalg, sentralt næringsutvalg (SNU) og sentralt forhandlingsutvalg (SF) om hva de vil anbefale Tidendes lesere å lese i sommer, og om de har noe de har lyst til å vise en turist som kommer til deres hjemsted. SFs leder, Farshad Alamdari har bidratt tidligere, i egenskap av hovedstyre-medlem. Vi starter lengst nord og i vest, og slutter i øst.

Hege Myklebust Vartdal, nestleder i SF, bor i Ørsta

Lesetips

Eg er ein såkalla periodelesar. Grunnen til det er at det nesten er uråd å legge bort ei fengande bok. Då les eg frå morgon til kveld og vel bort andre

gjeremål. Derfor les eg lite bøker til kvardags, eg har rett og slett ikkje tid.

Siste boka eg las var Svikne dagar av Elena Ferrante. Om lag 200 sider om svik og store kjensler passar godt når ein helst les heile boka i ein jafs. Dersom nokon enno ikkje har fått med seg Napoli-kvartetten av Ferrante, så vil eg tilrå å starte med boka Mi briljante veninne. Bøkene om dei italienske veninnene er omsett av Kristin Sørsdal. Ho nyttar nynorsk fordi ho meiner den målforma betre skil-drar miljøet i Napoli.

Ei anna briljant bok som eg vil slå eit slag for, er De urolige av Linn Ullmann. Når Ullmann utleverer foreldra sine, så er det verdt å få med seg. Hovudpersonane Liv Ullmann og Ingmar Bergmann er blant dei største kjendisane i heile Skandinavia.

Neste bok eg vil lese er «Hålke» av Helene Uri. Boka er omtalt som ein psykologisk triller om eit ekteskap på tynn is. Etter at Uri førelas om godt språk og kom med skrivetips på arbeidsgivarkonferansen til Møre og Romsdal fylkeskommune, fekk eg lyst å bli betre kjend med forfattaren.

Når eg i sommar skal feriere i to veker på Costa Blanca, pakkar eg pocketbøker i kofferten. Eg gler meg til både krim og såkalla Narvesen-litteratur. Når det gjeld strandlektyre er eg altlesande!

God boksommar!

Besøke Ørsta

Eg bur i Ørsta, sjølv hjartet av Sunnmørsalpane. Dei majestetiske tindane og alpine formene lokkar til seg turistar både sommar og vinter. Dei mest eventyrlystne kan gjere som deltakarane i 71 grader nord og klatre på Bladet, ei tindena i Molladalen. For oss med eit snev av høgdeskrekk er det nok av andre fjell og turmål å velje mellom.

Kvart år i august blir Saudehornet rett opp arrangert, eit motbakkeløp som startar i Ørsta sentrum og endar på toppen av fjellet 1303 meter over havet.

Eg vil tilrå overnatting på Hotell Union Øye som ligg i vakre Norangsdalen. Her er romma kalla opp etter keisarar, kongar, dronningar og eventyrarar som har sove her før. Styr unna Det blå rommet dersom du er redd spøkelse!

Kort sagt er Ørsta eit eldorado for eit friluftsmenneske. I tillegg er Ørsta fødestaden til sjølvaste Ivar Aasen. Er du glad i nynorsken eller ynskjer å lære meir, så legg turen innom Ivar Aasentunet i Hovdebygda.

I tillegg er mange andre kjende attraksjonar berre ein kort køyretur unna. Eg vel å nemne jugendbyen Ålesund, fugleøya Runde og Geiranger med fjord, fossar og gamle fjellgardar. I Austefjorden i Volda er det populært å ta bilete ved paddestatuven. Bygginga av kvivsvegen kunne teke knekken på ein av Europas største paddebestander. I staden sørga miljøvernarar og vegvesenet for at det vart bygd tunnel slik at paddene kan krysse under vege.

Har du enno ikkje fått nok adrenalin, så kryssar du raskt fylkesgrensa der Via Ferrata Loen lokkar med ei luftig hengbru.

Velkommen til Ørsta og Sunnmøre!

Atle Hagli, styremedlem i SNU, bor i Sandnes

Foto: Privat.

Lesetips

Til sommeren hadde jeg tenkt å lese *Tørst* av Jo Nesbø.

Turist i Rogaland

Min turistanbefaling for Rogaland er kombinert trim og biltur. Jeg ville først tatt bilferje fra Lauvik inn Lysefjorden

til Lysebotn. Deretter parkert på Øygardstøl og gått til Kjerag. Fantastisk tur på fire-fem timer. Returen tilbake til Jæren går over Lyseheiene, Sirdal og Hunnedalen. Spesielt interesserte kan bytte ut bilen med sykkel og sløyfe Kjerag.

Ralf Husebø, leder i SNU, bor i Sandnes

Foto: Privat.

Lesetips

NTFs Tidende har utfordret meg til å skrive om hva jeg kommer til å lese i sommer, og utfordringer er jeg glad i.

Jeg elsker å lese bøker, og det kan til tider bli et problem for meg – blir jeg hektet så klarer jeg ikke stoppe. Det har hendt at jeg ikke har sovet før jeg skal på jobb på morgenen...

I en travel hverdag blir det dessverre litt for lite tid til lesing, det blir fort mye møter, dugnader, kjøring av barn, hverdagsoppgaver som klesvask, husvask, matlaging og handling som skal håndteres. Når man da synker sammen utpå kvelden så blir det kanskje litt nyheter, Netflix eller kvalitetstid med familien.

Sommeren er derimot den tiden av året der det er ferie – selv om man går på jobb. Ingen skole for ungene, ingen lekser, møter, dugnader. Det gir mer tid og overskudd til andre ting. Og for min del innebærer det som regel MYE lesing. Så jeg vet med sikkerhet at jeg kommer til å lese i sommer. Jeg vet bare ikke hva.

Når sommeren kommer er det nærmest rituale å gå innom en bokhandel,

og da spør det hva jeg finner. Som dere sikkert skjønner så blir det nok bøker i papirutgave – e-bøkene ligger ikke helt for meg.

Sjangermessig så har jeg lest mye forskjellig opp gjennom årene. Personlige favoritter har vært forfattere som Dostojevski, Tolstoj, Hesse, London, Hemingway, Tolkien, Lewis, Herbert, Asimov, Bradbury, Wells, Verne, Clarke, Adams og Pratchett. Altså klas-siske samt en del science fiction og fantasy. Jeg kan varmt anbefale dem alle sammen, her er det mye å velge mellom.

De siste årene så har det blitt mest fantasy og science fiction, kanskje ispedd en krimbok i blant. Så hva blir det i sommer? Helt sikkert en bok av Neil Gaiman.

Jeg har så langt ikke lest noen bøker av Neil Gaiman, men jeg har lest hans tegneserie *Sandman*. Flere av Gaimans historier er blitt filmatisert, og både *Stardust* og *Coraline* har gått på norske kinoer. To gode filmer. Hans bøker *American Gods* og *The Ocean at the End of the Lane* har lenge stått på min liste over bøker jeg må lese, så i sommer blir det nok minst en av dem. Jeg gleder meg!

Reisetips

Mitt fylke Rogaland har mye å by på med både storslåtte fjell og fjorder, lange sandstrender og en flott skjærgård. Prekestolen, Kjerag og Solastranden er vel kjent for de fleste.

Selv foretrekker jeg strendene på Sele, Bore eller Orre, de er både større og flottere enn Solastranden. Disse strendene er populære til turer, bading og surfing – men pass dere for strømmene.

Når det gjelder fjellturer så vil jeg anbefale Røssdalen. Røssdalen ligger i Frafjord kommune, bare en liten fergerese unna Sandnes. Man må kjøre et stykke opp i fjellet (øverst i Espedalen) før man kan gå innover i Røssdalen. Det er en godt tilrettelagt sti, men man bør ha fjellsko eller joggesko. Det tar cirka 90 minutter å komme inn til fots fra parkeringsplassen, og terrenget er

Foto: Privat

ganske greit så turen egner seg godt for barn. De siste årene er det blitt tilrette- lagt med både grillplass og utedo. Går man lenger inn i dalen møter man en ur med kampesteiner store som hus. Dalen er fylt med en urskog – av bjørk. Et flott område!

Ragnhild Henriksen Løken, styremedlem i SF, bor i Oslo

Foto: Privat

Lesetips

Som for de fleste andre er det begrenset hvor mange bøker jeg rekker å få lest i hverdagen. Det er feriene som er litt- raturtid – og jeg koser meg alltid med å forsvinne inn i bøkens verden når sjansen byr seg.

For et par år siden kom det en mur- stein av en roman fra Lars Saabye Christensen: *Magnet*. Dette er en litt besynderlig historie om Jokum Jokum- sen, en usedvanlig høy type som helst

vil være helt ordinær. Vi følger Jokum gjennom store deler av livet – fra stu- denttilværelsen på Sogn Studentby på 70-tallet der han møter kjærligheten i en annen beboer, kunsthistoriestudent Synne Sager, og videre ut i verden der han slår seg opp som berømt kunstfoto- graf. Christensen skildrer livets mange opp- og nedturer, og mener selv at dette først og fremst er en kjærlighetsroman. Jeg er nok ikke sikker på om den faller inn i det klassiske synet på en slik roman, for det er lite av det som fortel- les som er som forventet. Men det er vel nettopp derfor man blir nysgjerrig på hvordan det skal gå med Jokum og Synne og hvordan alt henger sammen.

Det er viktig å beholde barnet i seg, og jeg er ikke flau over å innrømme at jeg tidvis leser barnelitteratur. Moren til en venninne av meg ga meg nylig *Demontanlegen* av David Walliams, mest for moro skyld. Dette kan vel nes- ten regnes som faglitteratur for meg som jobber i Den offentlige tannhelse- tjenesten. Hvis barna jeg behandler har boka i hyllene sine, så bør vel jeg også sette meg inn i den, slik at jeg forstår hvor skepsisen eventuelt kommer fra. Boken kommer med en advarsel: «Dette er en gyser», og den kvinnelige tannle- gen i historien kalles Frøken Råthe og ser ganske fæl ut (joda, boka er illus- trert!). Det gjenstår å se om jeg er like lettskremt som målgruppen..

Ellers er min bokplan for sommeren å besøke Harry Holes verden i nylig utgitte *Tørst* av Jo Nesbø, og dette er jeg

neppe alene om. Jeg ble hekta på Hole allerede i tenårene og gleder meg til å møte ham igjen!

Sommertips i Oslo-området

Jeg simpelthen *elsker* Oslo om somme- ren. Det er noe med stemningen i byen, at alle som bor her blir mer avslappet og at man nesten overalt kan kjenne at det er bysommer. Det lukter av en- gangsgriller i parkene, det klirrer i glass på alle uteserveringene, og ikke minst så kan været være så innmari fint.

Det blir fort varmt i byen og da er det godt å kunne ta seg en dukkert; både på Sørenga ved Operaen og på Tjuvhol- men har man laget sjøbad og badebryg- ger der det er lett adgang til vannet for både store og små. Når det er varmt er det flust av folk der, og kanskje det da er mer fristende å ta en av Ruters båter ut på en øy i Oslofjorden? Hovedøya ligger bare noen minutters båtuttur fra Aker Brygge og er idyllisk, bilfritt og mindre folksomt. Øyene i Oslofjorden er om sommeren det Nordmarka er om vinteren: Et sted i byen som ikke føles som by i det hele tatt. Marka rundt byen er for øvrig heller ikke et feil sted å oppsøke sommertids. Det bugner i blåbær og man kan gå så langt eller kort man selv vil. Hvis telttur er det som frister finnes det mange hyggelige tjern og vann man kan slå opp telt ved, og man kan også prøve lykken med fiske- stang. Husk fiskekort!

Velkommen til byen!

Anne Marte Frestad Andersen, styremedlem i SNU, bor i Fredrikstad

Sommeren er herlig i Fredrikstad

Min sommer nytes helst i sin helhet i Fredrikstad, uansett vær (og føre kan jeg vel nesten tilføye etter å ha tatt med de siste somrene i betraktningen). Det har vært både vått og mye blåst. Likevel er det godt å være her, blant lune østføl- dinger, de blankskurte svaberg og havet, som vi VET ikke er like så salt som på den andre siden av fjorden....men sva- bergene, dem er vi best på.

Foto: Kristin Aksnes

Foto: Privat

Hele oppveksten har vi flyttet til hytta på Bevø ved St. Hans og hjem til skolestart, og jeg måtte bli voksen før det kom dårlig badetemperatur og behov for ullgenser. Krabbefiske er etter hvert byttet ut med senere sysler, for så å dukke opp igjen i en periode av voksenalivet. Men nå er det igjen beina høyt og slaraffenliv, avbrutt av vaffelpresing og annen matauk i ny og ne. Alt ligger til rette for avslapning og åndelig påfyll gjennom bøker, spill og de gode samtaler.

Et mindre bibliotek har vi samlet på oss gjennom generasjonene, det vokser fra år til år. Det er gøy å gå på oppdagelsesreise blant pappas gamle pockets fra barndommen, mammas klassikere og et og annet som ikke passerer nål-øyet hos seriøse litteraturkritikere. Alt er godt nok som tidtrøyte i en solstol, med eller uten markise over hodet, med og uten ullgenser.

Noen bøker kan aldri leses ofte nok, selv en og annen av farmors gamle Evi Bøgenæs-bøker slukes rått en gang iblant. Forrige sommer dukket det opp igjen en klassiker som burde være en del av pensum i livets skole. Lee Harpers *Drep ikke en sangfugl*. Med dagens politiske klima med fremmedfrykt og proteksjonisme er den like aktuell for oss i dag som for samtiden den er skrevet i. Vi møter heltinnen Scout og hennes bror Jem i deres oppvekst i en sørstatsby i 30-årene, hvor rase og klasse-skille preger samfunnet. Deres far, sak-

fører Atticus Finch, gir dem en oppvekst hvor respekt for alle står sentralt, han fremstår som sekulær og moderat. Jeg føler meg hjemme med Scouts karakter, hennes oppvekst er gjenkjennbar, med undring over omgivelsenes irrasjonelle holdninger, kjent er hennes reaksjonsmønster. Jeg liker Harper Lees språk, lettlest men rikt, og mener boken er viktig i sin måte å beskrive hverdagsrasisme og frykt. Anbefales.

Så ved en tilfeldighet snublet jeg i høst over ytterligere en bok av Harper Lee, jeg ikke visste fantes. *Sett ut en vaktpost* ble først utgitt flere tiår senere, skrevet i en helt annen form og gir en annen innsikt i samfunnet den beskriver. Boken er en fortsettelse av *Drep ikke en sangfugl* og vi følger Scout eller Jean Louise, i voksen alder idet hun kommer tilbake til oppvekstens småby. Alle illusjoner om farens trygge og respektfulle skikkelse, forsvarer av alle, uavhengig av farge og bakgrunn, brister da hun overhører ham ta ordet i en samling av lokalt borgervern. En veletablert gruppe av hvite menn som samles for å forsvare sine rettigheter i en tid da segregasjonsregelverk står for fall. Livet hennes som hun kjente det går i grus. Hun gjennomgår en forandring og mister sin uskyldighet.

Som litteratur er ikke oppfølgeren til å måle seg med Harper Lees første bok og blir nok ikke å regne som en klassiker i fremtiden. Men budskapet, påmin-

nelsen om at vi undertrykker og skiller på dem og oss, mener jeg gjør den viktig og aktuell likevel. Selv den beste kan komme i fare for å kompromisere med det som er rett og galt, i et forsøk på å bevare det som er kjent og trygt. Veldig relevant i dagens Brexit-tider (er det et innafør nyord?) Frykt for det ukjente er naturlig og menneskelig, men spesielt vondt å se i seg selv. Veldig mange av oss ønsker nok helst å være en Scout.

Jeg anbefaler Harper Lees bøker for sommeren, les dem for all del i riktig rekkefølge. Min påstand er, at vi alle til tider er en liten sørstatsby i 20–30-årene, selv om man helst alltid vil være en Scout.

Men om det blir Harper Lees bøker på deg, eller om du er mest svak for krim eller fantasysjangeren, ønsker jeg i hvert fall en god boksommer. Er du i beita for en god sommeropplevelse kan jeg anbefale min hjemby Fredrikstad, her er det festivaler og skalldyr i overflod, kan jeg love, Vinmonopolet har kanskje ikke like mange Bordaux-varianter i hyllene, som i Vika og på Aker Brygge, men er godt nok for de fleste. Godværet er bestilt og hyggelige folk vil du garantert treffe på. Jeg legger ved en gammel revysang som oppsummerer det enkle livet her hos oss: <https://www.youtube.com/watch?v=fNtIFB8-yUU>.

Alt år nær sæ i Fredrikstad